

جایگاه هند در دکترین پیرامون بن گورین

احسان جعفری فر

اندیشکده
روابط بین الملل

جایگاه هند در "دکترین پیرامون بن گورین"

احسان جعفری فر، کارشناس ارشد روابط بین الملل

واژگان کلیدی: دکترین پیرامون، دیوید بن گورین، اسرائیل و هند

اندیشکده روابط بین الملل: دکترین پیرامون توسط اولین نخست وزیر اسرائیل، «حاییم افيگدور گرین» که بعدها به نام «دیوید بن گوریون» شهرت یافت، به عنوان راهی برای جبران تحریم های سیاسی و اقتصادی اتخاذ شده از طرف جهان عرب و به عنوان یک تراز قدرت استراتژیک با هدف مقابله با پان عربیسم مطرح شده است. این دکترین به گونه ای چارچوب بندی شد که گسترش روابط نزدیک با کشورهای مسلمان غیر عرب خاورمیانه مبنای آن بود. با توجه به اینکه از نظر سرزمینی، اسرائیل هیچ گونه عمق استراتژیکی ندارد و همچون جزیره ای کوچک در میان مجموعه گسترده و پهناور کشورهای مسلمان و عرب در احاطه است.

دیوید بن گورین دستیابی به سلاح های هسته ای را برای امنیت اسرائیل حیاتی می پنداشت. وی که نگران ملی گرایی اعراب به ویژه پس از روی کار آمدن عبدالناصر در مصر در سال ۱۹۵۲ بود، در تلاش بود تا زیر چتر هسته ای ایالات متحده قرار گیرد؛ اما رهبران اسرائیلی به این نتیجه رسیده بودند که اساس امنیت ملی خود را باید بر «دفاع از خود» و خوداتکایی قرار دهند و بسیاری معتقد بودند که یک زرادخانه هسته ای برای بقای دولت یهودی ضروری است.. لذا دو شاخص اصلی داشتن سلاح هسته ای و دوستی با کشورهای غیر عرب در این دکترین به چشم می خورد. اسرائیل مدعی است که بازدارندگی هسته ای موجب شد که مصر در سال ۱۹۷۳ از یک حمله محدود به اسرائیل پا را فراتر نگذارد و ترس و واهمه صدام از تلافی جویی گسترده اسرائیل موجب شد که عراق از به کارگیری جنگ افزارهای شیمیایی یا میکروبی خود علیه اسرائیل در طول جنگ خلیج فارس خودداری کند.

ضربات پیشگیرانه و تهاجم پیشدستانه نیز در حمله به راکتور هسته ای اسیراک عراق در سال ۱۹۸۱ و سوریه در سال ۲۰۰۷، نیز در جهت تامین امنیت اسرائیل موفق بوده است. در دومین شاخص دکترین پیرامونی مقامات دولت تازه تأسیس بدنبال گسترش روابط در میان کشورهای غیر اسلامی نظیر هند بودند چراکه، بهترین گزینه برای خروج از انزوا در شرق محسوب می شد. همچنین ارتباط با کشورهای قفقاز، ترکیه، سودان جنوبی اقلیم کردستان عراق نیز در این مقوله می گنجد. برای اسرائیل بسیار مهم بود که همزمان هند را از دنیای اسلام و جهان عرب جدا و به متحد خویش مبدل کند کاری که شاید با کشورهای مسلمان و غیر عرب به سختی ممکن پذیر بنظر می رسید.

در این خصوص میتوان به جمعیت عظیم، دین متفاوت، بازار مصرف فوق العاده و ارتباطات شخصی با رهبران هندی بعنوان وزنه قابل توجهی در مقابل جمعیت انبوه مسلمانان و اعراب، تکیه کرد. هرچند هند چشم برای پوشیدن از جهان عرب تمایل نداشت ولی در هر حال گزینه مطلوبی برای روابط با اسرائیل در شرایط موجود محسوب میشود.

نگاه هند به رابطه با اسرائیل رابطه ای از جنس مناسبات امن و آرام بخاطر مسلمانان داخل این کشور و جهان عرب را پیگیری میکردو در نهایت زمینه های این اتفاق تنها پس از گفت وگوهای سازش فراهم شد. مذاکرات مادرید و سپس قرارداد اسلو، سبب شد که هند، بدون نگرانی دوستان مسلمان و عرب و با رضایت آنان و بدون پرداخت کمترین هزینه، باب روابط با اسرائیل را بگشاید. به عنوان نشانه ای از حسن نیت، اندک زمانی از شروع روابط نگذشته بود که هند رأی مثبت خود به قطعنامه ی ضد صهیونیسم که آن را با نژادپرستی برابر می دانست پس گرفت و گسترش این رابطه دو جانبه بین اسرائیل و هند در واقع به گسترش مانور نظامی در اقیانوس هند و به نوعی ایجاد جبهه حضور در پشت مرزهای اعراب منجر شد.

پشتوانه ی دوستی اسرائیل با هند در واقع از دوستی ایالات متحده و هند نیز متأثر می شود چرا که ایالات متحده می تواند بعنوان واسطه در این رابطه به قوام دوستی اسرائیل و هند کمک شایانی کند. دیگر روابط امنیتی تل آویو و دهلی نو بعد از سال ها پشت پرده بودن، وضعی آشکار و علنی پیدا کرده است و بنا به گزارش نشنال اینترست، اسرائیل هند را به عنوان شریک استراتژیک در آسیا برای خود می داند. در حال حاضر دهلی نو بزرگترین خریدار تسلیحات اسرائیل و بدنبال مذاکراتی برای توافق تجارت آزاد برای گسترش روابط تجاری دو جانبه است.

برای تهیه محصولات به فروشگاه اندیشکده مراجعه کنید

www.irthink.com

تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۲۵۶۴۵۴۶۳

پست الکترونیکی: irtt.ir@gmail.com

www.irthink.com

